

1890-05-23

þÿ £ Å ½ - Ç µ ¹ ± ã Å ¶ · Ä ® ã µ É Â µ ⁻ Â Ä ¿
þÿ ´ ¹ ¬ ³ µ » ¼ ± Ä · Â ´ · ¾ ¿ Ç Ì Ä · Ä ¿ Â .

þÿ · Á µ Å ½ · Ä ¹ ⁰ ì Á ì ³ Á ± ¼ ¼ ± Coop 2002

Library of Neapolis University Pafos

<http://hdl.handle.net/11728/8297>

Downloaded from HEPHAESTUS Repository, Neapolis University institutional repository

ΒΟΥΛΗ

Συνεδρίασις 25)7 Μαΐου
(Προεδρεία Ἀρμοστού)

Ἐπίκλησις ἐπισημίας συζητήσεως τῆς εἰς τὸ διάγγελ-
ματις Α. Ἐξοχότητος ἀπαντήσεως ἐπὶ τοῦ
ἔργου τῆς Γεωργικῆς Τράπεζης.]

Ὁ λ λ υ ε ρ. Κ. Πρόεδρος. Τὸ μό-
τιον ἐπιθυμῶν νὰ ἀκούσω εἶνε ὀλίγα
λεξάντα καὶ ὀλίγους ἀριθμοὺς διὰ τὸ
ἔργον τοῦτο τῆς ἰδρύσεως Γεωργικῆς
Τράπεζης. ἤκουσα πολλὰς φορὰς νὰ ἐ-

παναλαμβάνηται, ὅτι αὕτη ἔσται πάρο-
χος μεγάλης ὠφελείας, ὅτι ὅλοι οἱ κάτοί-
κοι ἀνυπομόνως ποδοῦσι τὸ σχέδιον τοῦ-
το, ἀλλ' ἐνδεὴν πρακτικὸν λόγον ἤκουσα.
Τὸ ζήτημα δὲν εἶνε ἂν ἡ πλειονότης τῶν
κατοίκων ἐπιθυμῇ τοῦτο ἀλλ' ἐὰν πρόκει-
ται νὰ γείνη τι ἐδραϊον καλὸν διὰ τού-
του. Ἐλέχθη ὅτι ὁ κυπριακὸς λαὸς ἀ-
ποβλέπει πρὸς τὴν Γεωργικὴν Τράπεζαν
ὡς οἱ θαλασσοπόροι πρὸς τὸν πολικὸν
ἀστέρα. Ἐλπίζω νὰ μὴ φανῇ κατόπιν,
ὅτε θὰ ἦνε πλέον ἀργά, ὅτι εἶνε διόσκου-
ροι. Δὲν νομίζω ὅτι εἰς οἰκονομικὸν ζή-
τημα ὁ ἀγρότης τῆς Κύπρου εἶνε τὸ
κατάλληλον πρόσωπον, οὐ πρέπει νὰ
ληθῆ ἡ γνώμη πρὸς ὑποστήριξιν τοῦ
ζητήματος. Βεβαίως πρέπει νὰ λάδωμεν
ὅπ' ὅψει τὸ δημοτικὸν αἴσθημα ἐπὶ τοῦ
ἀντικειμένου τούτου· ἀλλὰ δὲν εἴμεθα
ἐνταῦθα ὅπως ἀκολουθῶμεν οἷαν ὁδὸν
ὁ λαὸς θέλει, οἱ δὲ ἀντιπρόσωποι τοῦ λα-
οῦ εὐρίσκονται ἐνταῦθα ὅπως σκέπτονται
ὕπερ τοῦ λαοῦ καὶ οὐχὶ ὅπως ἀσπάζονται
τὴν γνώμην τῶν μὴ πεπαιδευμένων.
Δι' αὐτὸ ἴσα ἴσα ἐπιθυμῶ ν' ἀκούσω ἄλ-
λα ἐπιχειρήματα τῶν ὄσων ἐλέχθησαν.
Ἐλέχθη ἐν προηγουμένη συζητήσει ὅτι
ἡ Τράπεζα αὕτη θὰ εἰσῆγαγε κεφάλαια
ἐν Κύπρῳ, ὅτι καὶ ἄλλοτε εἰσῆχθησαν
χρήματα εἰς τὸν τόπον καὶ ὅτι πάραυτα
ἐπήνεγκον αὔξησιν τῆς εὐδαιμονίας. Ἐάν
αἱ δύο αὗται περιστάσεις, ἤτοι ἡ ὑψωσις
τῶν τιμῶν τοῦ βάμβακος κατὰ τὸν ἀμε-
ρικανικὸν πόλεμον καὶ ἡ βραχεία κατὰ
τὴν κατοχὴν εὐδαιμονία, δύνανται νὰ

Γερμανία

Νομικὸν ἐπιστήμονα

Προσωπικὸν ἄγγλον
Henry Bulmer

William Collier
J. Swettenham

Προϊόντα

Βαμβάκι

Κεράσι

Παπὸς ✓

Περιφέρειαι

Δημοτία ἔργα

Ἀρδανία

Καρνασία

Βαρώσι

Προβ. ἘΑΔ:

Μιχ. Μεταχιδίου

Βοηθητικὸς Περ.

Ἑλλάς

Χειρὸν ἔργα

Ἐπισημίας

ἄλλα

Φυλάκια

κατ. ἀγοριῶν

ΕΦΗΜ., Φωνὴ τῆς Κύπρου

11)22/5/1890

λογισθῶσιν ὡς ἐπιχείρημα πρὸς ὑποστή-
ριξιν τοῦ σχεδίου τούτου, φρονῶ ὅτι στοι-
χειώδης ἀλήθεια ὑπάρχει ἐν τῇ δηλώσει
ταύτῃ. Ἐὰν αἱ 200,000 λίραι εἴτινες
θὰ εἰσῆγοντο ἔμμενον ἐν τῷ τόπῳ, τότε
τὸ ἐπιχείρημα θὰ ἦτο καλόν. Ἡ ἀΐξη-
σις τῶν τιμῶν τοῦ βάμβακος ἦν ἐδραία
εὐδαιμονία ἐν τῇ νήσῳ· ἐδραϊὸν πλεονέ-
κτημα ἦν καὶ τὸ χρῆμα ὅπερ ἐρρίφθη,
ὅτε οἱ στρατοὶ τῆς Ἀνάσσης κατελάμβαν-
ον τὴν νήσον. Τὰ χρήματα ταῦτα ἦσαν
κέρδος. Ἀλλὰ τὸ εἰσαχθησόμενον ὑπὸ
τῆς Γεωργικῆς Τραπεζῆς χρῆμα πρέπει
νὰ σκεπθῶμεν ὅτι θὰ ἐξαχθῇ, καὶ μετ'
αὐτοῦ καὶ οἱ τόκοι. Εἶνε ὡς τὰ δάνεια
ἐκεῖνα ἅτινα εὐνοοῦνται ὑπὸ τυχοδιωκτῶν
πολιτικῶν. Τὸ χρῆμα ἔρχεται, δαπανᾶ-
ται καὶ κυκλοφορεῖ· ἐπὶ τινὰ δὲ καιρὸν
φαίνεται ὅτι ὑπάρχει εὐδαιμονία. Εἶτα
ἔρχεται ἡ ἐποχὴ τῆς ἐξοφλήσεως καὶ
τότε ἀκολουθεῖ ἡ δυστυχία, ἡ σύντρο-
φος δηλαδὴ τῆς ψευδοῦς εὐδαιμονίας.

Τὸ δανεισθὲν χρῆμα εἶνε ὅπως ἡ χρῆσις
δυνατοῦ ποτοῦ εἰς τὸ ἀνθρώπινον σῶμα·
προξενεῖ προσωρινὴν τινὰ διασκέδασιν,
ἥτις τελειώνει μὲ φρικτὴν στενοχωρίαν.
Εἶμαι βέβαιος ὅτι μέγα μέρος τοῦ δη-
μοσίου βασιίζεται ὅτι διὰ τῆς ἰδρύσεως
Γεωργικῆς Τραπεζῆς θὰ ἐπέλθῃ εὐδαι-
μονία διὰ μιᾶς. Ἀλλ' ἐὰν τοῦτο εἶνε ἐ-
κεῖνο εἰς ὃ προσβλέπουσιν οἱ κάτοικοι, εἶ-
νε πολὺ ριψοκίνδυνον καὶ τὸ συμβούλιον
πρέπει νὰ τὸ ἀποστραφῇ. Ἀλλ' ἀντὶ ν'
ἀκούω ἐπιχειρήματα περὶ τῆς γενικῶς
διεσπαρμένης ψευδοῦς εὐδαιμονίας, ἐπε-
θύμουν νὰ ἤκουον τὰ ἐδραία ἐμπορικὰ
ἀποτελέσματα ἅτινα θὰ προήρχοντο ἐκ
τῆς ἰδρύσεως τοιαύτης τραπέζης· ἄλλως
τε εἶνε ἀμφίβολον ἂν πρέπει νὰ ἐξακο-
λουθήσουν οἱ ἀκριδοὶ φόροι εἰσπραττό-
μενοι ὡς νῦν. Ἐκεῖνο ὅπερ δελεάζει τὸν
λαὸν εἶνε φοβούμεναι τὸ προσωρινὸν καὶ
λαμπηρὸν ἀποτέλεσμα τῆς τοιαύτης τρα-
πέζης.

Μιχαηλίδης. Καίτοι είμαι βέβαιος ότι ὁ ἔντιμος δικηγόρος τοῦ Στέμματος δὲν θέλει ἀκούσῃ παρ' ἐμοῦ ἐκεῖνα τὰ ἐπιχειρήματα, τὰ ὅποια ἐλπίζει ν' ἀκούσῃ, οὐχ ἦττον θὰ προσπαθῆσω νὰ εἶπω ἐν ὀλίγοις τὰς ἰδέας μου ὑπὲρ τῆς συστάσεως ἀγροτικῆς τραπέζης ἐν Κύπρῳ. Πρέπει νὰ ὁμολογήσω, ὅτι εἶνε ζήτημα, ὅπερ οὐκ ὀλίγον ἀπησχόλησεν ἐμέ τε καὶ τοὺς ἐντίμους συναδέλφους μου, ψηφίζοντες δὲ ὑπὲρ τοιοῦτου νόμου γνωρίζομεν ἔτι κάμνομεν μικράν τινα θυσίαν πρὸς ὄφελος πάντων. Καυχῶμαι νὰ εἶπω ὅτι τὴν θυσίαν ταύτην δὲν ὑπέστη διὰ πρώτην φοράν ὁ Κύπριος. Εἶνε δέδαιον ὅτι ἡ ἰδέα τῆς συστάσεως γεωργικῆς τραπέζης ἐλήφθη ἐν ἐσχάτῃ ἀπογνώσει, δηλ. τὸ 1887, ὅτε ἦτο ἄφορον καὶ ὅτε ἔκαμε τοὺς χωρικοὺς νὰ ἐννοήσωσι τὸ βάραθρον εἰς ὃ προσήρχοντο νὰ πέσωσιν, εἰς τοὺς τοκογλύφους. Ἐκαστος γνωρίζει ὅτι ἀπὸ τοῦ 1882 μέχρι τοῦ 86 εἶχομεν καλὰ ἔτη, οἱ δὲ τοκογλύφοι ἐδάνειζον προθύμως, διότι ἐγνώριζον ὅτι τὰ χρήματά των θὰ τὰ ἐλάμβανον ἀσφαλῶς. Γνωρίζω περιστάσεις, καθ' ἃς τοκογλύφοι ἔτρεχον τοὺς χωρικοὺς ὅπως τοῖς δανείωσι χρήματα, ἐξώφλου δὲ πολλάκις τοὺς φόρους τῶν χωρικῶν χωρὶς οὗτοι νὰ τὸ γνωρίζωσι. Κατόπιν ἐπῆλθον τὰ ἄφορα ἔτη, οἱ δὲ χωρικοὶ δὲν ἦσαν καθόλου εὐπρόσδεκτοι παρὰ τοῖς τοκογλύφοις. Προσήρχοντο μὲ τὸ ἴδιον θάρρος, ἀλλὰ δὲν εὕρισκον τὴν ἴδιαν φιλοξενίαν. Οἱ τοκογλύφοι ἤρξαντο νὰ λέγωσιν ὅτι ὁ τόκος ἠῤῥησε καὶ ὅτι δὲν δύνανται νὰ δανείωσιν ἐπὶ μικρῷ τόκῳ. Ἐζήτησαν ὑπέρμετρον τόκον καὶ ὁ πτωχὸς ἠναγκασμένος νὰ διαθρέψῃ τὴν οἰκογένειάν του δὲν ἠδύνατο παρὰ νὰ δεχθῆ. Τοῦτο συνέβαιεν ἐπὶ διετίαν ἢ τριετίαν· ἕκαστος δὲ φανταζέται εἰς ποίαν οικονομικὴν κτάστασιν κατήντησεν ὁ χωρικός. Προσεπάθησε νὰ πληρώσῃ τὰ

χρήματα ταῦτα, ἀλλ' ἀνήλθον εἰς ποσόν, οὐ δὲν ἠδύναντο οὐδὲ τοὺς φόρους νὰ πληρῶσωσι. Τούτων οὕτως ἔχόντων τῶν πραγμάτων, Κύριε Πρόεδρε, δὲν εἶνε ἄξιον ἀπορίας, ὅτι καὶ αὐτὸς ὁ ἀγρότης ἠσθάνθη ὅτι πρέπει νὰ ἔχη ἕν πρόσωπον, ἕπερ νὰ τῷ δανείζη με χαμηλὸν τόκον. Δὲν εἶνε ἀνάγκη νὰ ἔχη τις ἔξογον πνεύμα ὅπως ἐννοήσῃ ὅτι εἶνε προτιμότερον νὰ δανείζηται με 800, πρὸς με 2500. Ἡ οικονομικὴ θέσις τῶν γεωργικῶν τῆς Κύπρου ἔκαμε τὴν κοινότητα παύσαν νὰ ἐννοήσῃ ὅτι εἶνε ἀναγκαῖα ἡ ἴσχυρις γεωργικῆς τραπεζῆς. Ἐννοεῖται ὅτι θὰ ἦτο γὰρ οἱ ἐλίγους ἐνδιαφερομένους ἀπεράσιζομεν διὰ νόμου νὰ ἐξυκολουθήσῃ εἰσπραττόμενος ἕ ἀκριδικὸς φόρος. Τὰ προτερήματα, ἅτινα θὰ ἀποκύψωσιν ἐκ τῆς ἰδρύσεως τοιαύτης τραπεζῆς εἶνε τὰ ἑξῆς. Πρῶτον δὲ Κύπριος ἀγρότης θὰ δύναται νὰ δανείζηται με τόκον χαμηλότερον ἢ νῦν. δευτέρου θὰ ἦνε τὸ προϊόν τοῦ ἐλευθέρου, καὶ θὰ δύναται νὰ τὸ πωλῇ ὅπου θέλει (ἀποφύγει περιστάσεις, καθ' ἃς γεωργοὶ ἐχάσαν τὸ ἀπο ἐκ τῆς πραγματικῆς ἀξίας τῶν προϊόντων). Τὰ χαρφύγια ἐπὶ παραδείγματι εἶνε τὸν Ὀκτώβριον εὐθηνὰ οἱ γεωργοὶ τὸ γινώσκουσιν, ἀλλὰ δὲν δύναται νὰ τὰ πωλῆσιν, διότι οἱ δανείονται τοὺς πλείους. Πωλοῦνται λοιπὸν τὰ χαρφύγια πρὸς 12 σελίνια ἐνῶ τὸν Μάρτιον ἀέλλουσιν 16 σελίνια. Ἀλλὰ πλεονεκτήματα εἶνε ὅτι καὶ αὐτοὶ οἱ τοκογλύφοι θὰ δανείωσι με χαμηλὸν τόκον, διότι δὲν θὰ εὐρασκῶσιν ὑψηλόν. Ἐπειτα καὶ ἄλλα πλεονεκτήματα εἶνε καὶ τὸ ἑξῆς. Εἶνε γνωστὸν ὅτι τῆς κτημοσύνης ὑπερτιμητὴν μετὰ τὸν πόλεμον ὁ λόγος; ὁ λόγος εἶνε, διότι τὸ γρῆμα ἐλείψε καὶ οὐδεὶς ἔπαυσε ἀγοράσῃ. Εἶνε βέβαιον ὅτι νῦν πωλεῖται τὸ γρῆμα, ὅτι δὲν συμφέρει εἰς τὸν γεωργὸν ἀναστῆναι νὰ τὸ ἀγοράσῃ καὶ νὰ πληρώσῃ ἐπὶ τοῦ γρῆματος τόκον 25 ἢ 30, ἀλλὰ εἶνε ἐπιθυμητότατον νὰ τῷ συμπεριέλθῃ τὸ ἀγοράσῃ με τόκον 800, καὶ δὲν ἔχει τὸν φόβον ὅτι αὐ-

ριόν δ' δανειστής του θά τὸν πίεση νὰ
πληρώσῃ. Εἶναι βέβαιον ὅτι ἡμεῖς δὲν
θα σπυρῶμεν παρά κατόπιν περισκεμ-
μένων μελετῶν θὰ ὑποβάλωμεν τοὺς ὄ-
ρους μας, καὶ ἂν εὐρωμεν χρήματα ὑπὸ
τοὺς ὄρους τούτους, ἔχει καλῶς. Εἶνε
ἀληθές, ὅτι δὲν ἠκολουθήσαμεν τὸν λαὸν
εἰς τὸ ζήτημα τοῦτο χάριν δημοτικότη-
τος, ἀλλ' εἶναι ἐπίσης ἀληθές, ὅτι δὲν
ἠθελήσαμεν ἀκούσωμεν καὶ εἰς ὀλίγους
ἰδιοτελεῖς, ὅστινες χάριν ὀλίγου ἀκριδι-
κοῦ φόρου δὲν ἠθελον τὴν ἰδρύσιν τοιαύ-
της τραπεζῆς. Ὁ λαὸς τῆς Πάφου καὶ
Λεμεσσοῦ, ὅτε γογγύζων, ὅτε μὴ, ἐπλή-
ρωνε τὸν ἀκριδικὸν φόρον, καίτοι δὲν εἶ-
χεν ἀμεσον συμφέρον, πιστεύω δὲ ὅτι καί
τώρα θέλει ευχαρίστως τὸν πληρῶνει,
ἀφοῦ θὰ ἔχη καὶ αὐτὸς τὰς ὠφελείας
του. Διὰ τοὺς λόγους τούτους θὰ δώσω
λευκὴν ψήφον ὑπὲρ τῆς προτάσεως.

Ὁ κ. Βοντιτζιάνος ἐγείρεται καὶ διὰ
μακρῶν ἀποδεικνύει τὰ καλὰ ἅτινα θέ-
λουσι προσγίνει ἐκ τῆς ἰδρύσεως τῆς γε-
ωργικῆς τραπεζῆς, ὅτι οἱ γεωργοὶ δα-
νειζόμενοι ἐπὶ μετρίῳ τόκῳ θὰ ἠδύναντο
νὰ καταγίνωσι καὶ εἰς ἀρδευτικὰ ἔργα,
ὅτι ἐν Καρπασίᾳ ἀργοῦσι 200 περίπου
ἀ λ α κ ά τ ι α, καὶ τοῦτο διότι οἱ ἰδιο-
κτῆται δὲν εὐρίσκουσι νὰ δαμεισθῶσι
χρήματα πρὸς ἐπιδιόρθωσιν αὐτῶν ἐπὶ
μετρίῳ τόκῳ καὶ μακρᾷ προθεσμίᾳ, ὅτι
ἡ πόλις τῶν Βαρωσιῶν ἢ ἐπιδοθεῖσα εἰς
τὴν δενδροφυτεῖαν καὶ μεταξοσκωληκ-
τροφίαν σχετικῶς εὐήμεροί καὶ καταλή-
γει ὑποστηρίζων τὸ σχέδιον τῆς ἀπαντή-
σεως.

Ὁ κ. Σουέταγχαμ λέγει ὅτι τὸ ζή-
τημα τοῦτο εἶνε οἰκονομολογικόν καὶ ὅτι
μόνη ἢ κυβέρνησις δύναται νὰ δώσῃ τὴν
καλλιτέραν γνωμοδότησιν, ὅτι ἀτομικῶς
αὐτὸς θὰ ἐπεθύμει νὰ ἰδρῦντο 5 ἀγρο-
τικαὶ τράπεζαι καὶ ὅτι τὸ ζήτημα νῦν
εἶνε νὰ γνωσθῇ ἂν ἦνε ἀντιμετωπι-
σάμενος νὰ ἐξαγορασθῇ τοιαύτη τραπεζα. ✓